West Haven Yale A?r? Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *West Haven Yale A?r? Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32633

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

West Haven Yale A?r? Envanteri (WH YAE), bireylerin ya?ad??? **kronik a?r?** deneyiminin çok boyutlu olarak de?erlendirilmesi amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu envanter, a?r?n?n yo?unlu?unu, a?r?ya ba?l? i?levsel k?s?tl?l?klar? ve duygusal s?k?nt?lar? ölçmeyi hedefler. Türkçeye 1993 y?l?nda S. Y?ld?z taraf?ndan bir **uyarlama** çal??mas? kapsam?nda kazand?r?lm??t?r. Ölçek, özellikle kronik a?r? sendromu olan hastalar?n tedavi öncesi ve sonras? durumlar?n? nesnel bir ?ekilde izlemek için klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda kullan?lmaktad?r.

Envanterin orijinal yap?s?, a?r?n?n hem duyusal hem de affektif bile?enlerini ele alarak, ki?inin ya?am kalitesi üzerindeki etkisini kapsaml? bir biçimde analiz etme yetene?ine sahiptir. Türkçeye **uyarlama** süreci, Hacettepe Üniversitesi bünyesinde gerçekle?tirilen bir **Yüksek lisans tezi** çal??mas? ile resmiyet kazanm??t?r. Ancak, bu spesifik adaptasyonun detayl? **psikometrik** özellikleri (geçerlik ve güvenirlik katsay?lar?) sunulan kaynakta belirtilmemi?tir.

Anahtar Kelimeler

West Haven Yale A?r? Envanteri, **Kronik a?r?**, A?r? de?erlendirme, A?r? sendromu, Psikolojik de?erlendirme, **Uyarlama**, Psikometrik araçlar, A?r? yo?unlu?u, Fonksiyonel k?s?tl?l?k.

Yazarlar

Orijinal West Haven Yale A?r? Envanteri'nin geli?tiricileri Yale Üniversitesi ve West Haven VA T?p Merkezi ile ili?kili ara?t?rmac?lard?r (genellikle R.A. Sternbach ve ekibi). Türkçeye adaptasyonu gerçekle?tiren yazar:

Y?ld?z, S. (1993)

Amaç

West Haven Yale A?r? Envanteri'nin temel amac?, kronik a?r? çeken bireylerin a?r? deneyimini tek boyutlu bir ölçüm yerine, çok boyutlu ve kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirmektir. Bu, klinisyenlere hastan?n a?r?ya verdi?i tepkilerin fiziksel, duygusal ve davran??sal yönlerini anlamalar? için detayl? veriler sunar.

Ölçek, özellikle **kronik a?r?** sendromlar?n?n tedavisinde kullan?lan multidisipliner yakla??mlar?n etkinli?ini ölçmek ve hastalar?n zaman içindeki ilerlemesini takip etmek için tasarlanm??t?r. Bu envanter, a?r?n?n sadece duyusal bile?enine de?il, ayn? zamanda günlük ya?am aktiviteleri üzerindeki i?levsel k?s?tl?l?k düzeyine odaklanarak bütüncül bir bak?? aç?s? sa?lar.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yap? (Konstrukt)

West Haven Yale A?r? Envanteri, esas olarak kronik a?r? deneyiminin üç ana psikolojik ve i?levsel yap?s?n? (konstrukt) ölçer:

A?r? ?iddeti ve Yo?unlu?u: Bireyin alg?lad??? a?r?n?n subjektif düzeyini ve niteli?ini de?erlendiren maddeler içerir.
A?r?ya Ba?l? ??levsel K?s?tl?l?k (Disability): A?r?n?n günlük aktiviteler, çal??ma hayat?, sosyal ili?kiler ve uyku gibi alanlarda yaratt??? engelleri ve k?s?tlamalar? ölçer.
Duygusal ve Affektif Bile?enler: A?r?ya e?lik eden depresyon, anksiyete, öfke ve çaresizlik gibi duygusal tepkileri ve genel ya?am kalitesi üzerindeki olumsuz etkileri de?erlendirir.

Bu çok boyutlu yakla??m, a?r?n?n sadece fiziksel bir semptom olmaktan öte, geni? bir ya?am alan? üzerindeki etkilerini kapsayan karma??k bir fenomen oldu?unu kabul eder.

Geçerlik

West Haven Yale A?r? Envanteri'nin Türkçe adaptasyonuna (Y?ld?z, 1993) ait spesifik geçerlik verileri (kriter geçerli?i, yap? geçerli?i veya içerik geçerli?i) sunulan kaynakta detayland?r?lmam??t?r. Yüksek lisans tezi çal??mas? olmas?na ra?men, geçerlik ba?l???n?n alt?nda "-" ibaresi bulunmaktad?r.

Orijinal ?ngilizce versiyonunun geçerlik çal??malar? ise genellikle di?er standart a?r? ölçüm araçlar?yla (örne?in, McGill A?r? Anketi) yüksek korelasyon göstererek yap? geçerli?ini desteklemektedir. Ancak, Türk kültürüne özgü geçerlik çal??malar?n?n, özellikle dilsel ve kültürel **uyarlama** süreçlerinin detayl? raporlanmas? gerekmektedir.

Güvenirlik

Türkçe West Haven Yale A?r? Envanteri'nin **psikometrik** güvenirlik analizlerine (iç tutarl?l?k katsay?s? Cronbach Alfa, test-tekrar test güvenirli?i veya yar?mlama güvenirli?i) ili?kin spesifik sonuçlar, referans kaynakta sunulmam??t?r. Güvenirlik ba?l??? alt?nda da "-" ibaresi yer almaktad?r.

Genel olarak, a?r? envanterlerinin güvenilirli?i, kronik a?r? hastalar?n?n deneyimlerinin zaman içinde nispeten stabil olmas? beklentisiyle de?erlendirilir. Gelecekteki ara?t?rmalar, bu ölçe?in Türkçe popülasyonda tutarl? ve güvenilir ölçümler sa?lay?p sa?lamad???n? do?rulamal?d?r.

Faktör Analizi

West Haven Yale A?r? Envanteri'nin Türkçe formuna uygulanan herhangi bir ke?fedici veya

ARABPSYCHOLOGY.COM

do?rulay?c? faktör analizine (DFA/KFA) dair bilgi, verilen referans materyalde bulunmamaktad?r. Faktör analizi, ölçe?in orijinalinde öngörülen çok boyutlu yap?y? (yo?unluk, i?levsellik, duygusal bile?enler) Türk popülasyonunda da koruyup korumad???n? belirlemek için kritik öneme sahiptir.

Orijinal ölçe?in faktör yap?s? genellikle iki veya üç ana faktör etraf?nda toplanmaktad?r. Türkçeye çeviri ve **uyarlama** sürecinde, çevirinin kültürel e?de?erli?ini sa?lamak için faktör yap?s?n?n do?rulanmas? akademik aç?dan elzemdir.

Ölçek Bilgileri

Test Type:

Uyarlama (Adaptasyon)

Format:

Kendi kendine doldurulan raporlama envanteri (Self-report inventory).

Language Available:

Türkçe (Uyarlama), ?ngilizce (Orijinal)

Population Group:

Klinik popülasyon, özellikle **kronik a?r?** sendromu tan?s? alm?? bireyler.

Age Group:

Genellikle ergenlik dönemi ve üzeri yeti?kinler (18+).

Population Details:

A?r? merkezlerine ba?vuran veya uzun süreli (genellikle 6 aydan fazla süren) a?r? ?ikayeti olan hastalar.

Test Methodology:

Ölçek, bireylerin belirli bir zaman dilimi içindeki a?r? deneyimlerini (örne?in, son bir hafta veya ay) de?erlendirmelerini ister. Derecelendirme format? (Likert tipi veya say?sal de?erlendirme) orijinal ölçe?e ba?l?d?r, ancak verilen kaynakta derecelendirme bilgisi mevcut de?ildir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Anahtar Kelimeler

A?r? envanteri, **Kronik a?r?** sendromu, Hacettepe Üniversitesi, **Yüksek lisans tezi**, A?r? psikolojisi, Çok boyutlu de?erlendirme, Psikometri.

Yazarlar

Author ORCID Identifier:

Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses:

Bilgi mevcut de?ildir.

Correspondence Address:

Y?ld?z S. (1993) için: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Bu ölçe?in Türkçe adaptasyonu S. Y?ld?z'?n 1993 y?l?ndaki **Yüksek lisans tezi** kapsam?nda gerçekle?tirilmi?tir. Ölçe?in ticari kullan?m?na veya yay?nlanmas?na dair izin ve ücret bilgileri, orijinal ölçe?in telif hakk? sahipleri (Yale/West Haven) ve adaptasyonu yapan yazar?n kurumu (Hacettepe Üniversitesi) ile ileti?ime geçilerek do?rulanmal?d?r.

Test Y?l? (Adaptasyon): 1993

PDF: Ölçe?in PDF format?na ili?kin ba?lant? veya doküman, sunulan kaynakta bulunmamaktad?r ("-" ibaresi mevcuttur).

Kaynaklar

Y?ld?z, S. (1993). *Kronik a?r? sendromunda çok boyutlu de?erlendirme* (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

West Haven Yale A?r? Envanteri Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Bu nedenle, maddeler bu giri?te sunulamamaktad?r. Ölçek maddelerine eri?im için Y?ld?z (1993) çal??mas?na ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM